

eg, ein og hver sær týðiliga — og skulu vit so halda nøkulunda somu inntøkubædd, so mugu vit fáa meir fyrri ta minkaðu verunøgðina. Vit hava enn ikki funnið fram til nakran foreldingsform, sum gevur meira. Tað eru menn, sum vilja vera við, at tað er torført at foreldja eina vøru, so hon er »grýtklár«, tí tá verður gjald lagt á hana í øðrum londum. Hvussu nógv hetta fer at gera seg galdandi árinu framvir veit eg ikki, tí um tørvur verður á einari vøru, vil keyparin hava hana, hóast prisurin verður í hægri lagi. Tá vit hava roynt at foreldja vøru meira, hava vit rent okkum ímóti einum tollmúru allastaðni uttanfyri Danmark. Vit finga ta skipan, tá vit tóku ta stöðu at vera uttan fyri EF, meðan Danmark fór uppí, at vit kunnu selja okkara vøru til Danmarkar uttan at tær verða tollaðar. Men fara tær víðari til onnur EF-lond, er ivasamt, um vit sleppa uttanum tollmúr. Sjálvst um Danmark ikki er nakað stórt land, so er tað fyrri Føroyar eitt stórt exportland, og tí var hetta ein góð skipan, vit finga

Hetta er tann óloysti spurningurin, vit hava í dag, men mugu arbeiða fram ímóti at loysa.

Vit hava fingið fleiri iðnaðarlögir, og tær hava gjørt sitt gagn. Vit hava fingið ein hóp av småum virkjum, men hesi virkini framleiða til heimanýtslu, og hetta skulu vit ikki undirmeta. Harvið spara vit innflutning av hesum vørum, og harafturat eru tað fleiri fólk, sum arbeiða á hesum virkjum.

Snúðin revur og Hákunardrongur

— Tú hevur sagt frá, at tú ikki letur teg stilla upp aftur. Tú hevur einaferð nevnt, at ein politikari skal leggja frá sær, meðan hann finnur tinghurðina. Er tað tí, tú nú leggur frá sær sum aktivur politikari, ella er tað grundað á teirri ósemju um grundleggjandi spurningar, sum er segd at vera millum teg og aðrar í flokkinum?

— Fyrstu ferð, eg hoyrdi hetta, at ein tingmaður skal leggja frá sær, meðan hann finnur hurðina, varð mær sagt, at tað skuldi vera Jóhannes bóndi, sum segði tað við Mikkjál í Vík. Um tað er so, veit eg ikki, men so havi eg hoyrt tað fortalt. Í Danmark hava teir ta skipan, ið hvussu er í javnaðarflokkinum, at teir uppstilla ikki menn, sum hava fylt 70 ár. Hjá okkum hava vit onga skipan í so máta, so tað er púra fríviljiga, tá eg nú ikki stilli upp aftur.

Nei, samdur ella ikki

samdur, tað hevur einki við tað at gera. Eg las í 14. September herfyri, at Øregaard var ein snúðin revur. Orsøkin til hetta skuldi vera, at hann ofta ikki var samdur við flokksformenninar sum Petur M. Dam til dæmis og við Atla Dam, meðan Vilhelm Nielsen var Hákunardrongur. Mær hevur altíð dámað at lesa, hvussu menn meta ymsiskt. Men eg má siga, at Øregaard er eingin snúðin revur og Vilhelm Nielsen eingin Hákunardrongur. Sakin er tann, at eg havi verið í politiskum parti fyrst saman við Petur M. Dam og seinri við Atla Dam, og millum meg og Petur M. Dam var besta vinarlag. Í flestu færum fullu okkara hugsanir um loysnina av ymskum málum púra saman. Men so vóru tað onnur øki, har okkara hugsanir ikki fullu saman. Sum kunnugt eru tað fleiri vegir, sum føra til Rom. Hóast vit arbeiðdu móti sama máli, so kundu okkara hugsanir skiljast. Í fólkaflokkinum hevur tað helst verið øvugt. Í allarflestu færum hava hugsanirnar har fullið so væl saman millum Hákun og Vilhelm, at teir hava kunnað verið samdir um mátan, hvussu eitt mál skuldi fremjast — næstan í øllum færum. Tí hevur hann fingið navn við Hákunardrongurin. Hatta hevur einki við undirbróttligheit at gera.

Petur M. Dam var ein sjálfstøðugur persónur eins og Atli Dam og eg sjálvur, og tað skuldi verið lógið, um okkara hugsanir, hvussu vit náa eitt mál best og skjótast altíð vóru samanfallandi.

Eg fari ikki sum vónsvikin maður. Eg fari úr tinginum væl nøgdur við tað úrslit, vit eru komnir til og mær frykemur, at tann manning, sum er í dag, er færi fyrri at føra verkið víðari.

— Tú hevur sitið á tingi í nærum 40 ár. Hevur nakar nakrantíð sagt tær takk fyrri nakað politiskt verk, tú hevur verið við til at gjørt?

— Tað var ein gamal politikari, sum segði við meg, at tá ein einaferð fór út úr tinginum, fór man so nakin sum kirkjurottan. Tí alt tað, ein arbeiðir, er fyrri onnur. Hetta er alt alment arbeiði, so har liggur einki eftir. Men eg havi kunnað gleitt meg yvir, at hesa tíðina, eg havi verið tingmaður, er nógv hent í Føroyum. Sjálvandi eru tað ikki bert vit tingmenn, sum hava fram tær stóra verkið. Vit hava sloppið at verið uppí. Tað eru aðrir, sum hava gjørt tað stóra arbeiðið og tað almenna var við. Júst henda samvirkanin millum alment og privat, haldi eg hevur riggað ógvuliga væl.

Tað er ikki soleiðis hjá politikarum, at menn hanga á trænum fyrri at takka fyrri tað, vit hava gjørt. Alt tað, vit arbeiða við, taka vit frá øðrum. Men eg minnst, at aftaná fólkapensiónin var framd, var grind í Gøtu. Tá kom ein útróðrarmaður úr Klaksvík inn til mín og vildi bert takka mær fyrri tað bragd, vit høvdu gjørt, at sjálvst útróðrarmenn høvdu fingið fólkapensión. Hetta hevði hann ikki droynt um, nakrantíð fór at henda. Jú, jú, tað er also onkur, sum hevur gjørt tað.

Skulla ikki geva góð ráð

— Nú tú leggur frá sær sum aktivur politikari, vilt tú geva flokkinum góð ráð framvir?

— Eg hugsi, at man sum politikari skal halda seg frá at geva góð ráð til teir, sum taka við. Tíðirnar broytast so nógv, at tað, sum var alt avgerandi fyrri meg, tá eg kom á ting, tosar einki menniskja um í dag. Hjá einum politikara er altíð at loysa úr lagdi.

Frammanundan vali verður ofta so nógv sagt, men tá valið er av, er uppgávan hjá politikarunum at taka saman hendur og loysa tey mál, sum liggja framman fyrri teir. Vit hava so nógv dæmi um, at tað er altíð lættari at ávirka fólk til nakað, sum er positivt. Vit hava so lætt við at vera ónøgd, og hevur hetta einki við fátækraðemi ella vælstand at gera. Øll tey, sum nú eru ung ella miðaldrað, hava bert kent til góðar dagar. Men vit mugu duga at siggja, at hetta kann broytast. Um vit í broytingartíðum, tá inntøkurnar verða minni og byrðarnar størri, hetta tað uppá teir, sum tá stýra, so skapar hetta eina tilika ósing millum fólk, sum kann gera ónatúrligan skaða fyrri eitt so litlið samfelag. Teimum, sum nú taka eftir, ynski eg so sanniliga eina góða eydnu til at finna fram til tær loysnir, sum kunna geva besta úrslit.

Ikki stórar broytingar 7. november

— Hvussu fer at gangast javnaðarflokkinum til valið?

— Tað er ringt at siga, tí tað er ringt at meta um, hvat fólk eru mest nøgd við. Eg veit, at tá vit høvdu gjørt henda samgongusáttmálan, var tað mangur maður, sum var ónatúrliga misnøgdur við, at vit javnaðarmenn vóru farnir í samgongu við fólkaflokkinum og sann-

J. Fr. Øregaard, avmyndaður uttanfyri tinghúsið, har hann hevur havt sæti í nærum firati ár

liga eisini við tjóðveldisflokkinum. Nú eru so fyra ár farin. Hetta er nakað spildur nýtt fyrri okkara flokk, so tað er ilt at vita, hvussu fólk tekur hetta. Men sjálvur haldi eg, vit finga loyvi til at fáa fyra góð ár. Fólk hevur havt tað, ið hvussu so er eins gott hesi fyra árin sum frammanundan, og vinnulivið er vordíð uppbyggt í somu takt, sum tað var frammanundan eisini. Tað er ikki komin kinkur í, og eg haldi ikki annað enn, at tey, sum frammanundan hava styðjað javnaðarflokkin, fara at styðja flokkin eisini framvir. Um ein hevur verið javnaðarmaður — hvønn veg skuldi man so farið — til hvønn flokk skuldi ein farið, um ein skifti flokk? Eg vænti ikki tær stóru broytingarnar í býtinum við komandi val.

Ein stuttleiki at vera politikari

— Hevur tú at enda nøkur orð at siga við tínar gomlu veljarar inni í Eysturoynni?

— Jú, tað havi eg so sanniliga. Eg vil nýta høvið til at takka øllum

javnaðarfólki, sum hava vist mær álit hesi nógvu árin. Tað hevur verið fyrri meg ein stuttleiki at arbeiðt sum politikari og stuttleikin er dupult so stórur við tað, at eg havi fælt, at eg havi havt álit hjá teimum, sum hava staðið aftan fyrri javnaðarflokkin í Eysturoynni. Tey, sum hava valt meg og okkara flokk, hava givið mær eina uppgávu, sum mær dámdi væl, og sum eg haldi, tað hevur eydnast saman við nógvum góðum monnum at loyst soleiðis, at tað er betri at liva í Føroyum í dag enn tað var frammanundan. Umstøðurnar hava verið við okkum, vit hava livað í einari uppgongutíð, og tær ymsku samanseting-

arnar í tinginum hava virkað, so at alt, sum hevur verið gjørt, hevur verið til frama fyrri Føroyar. Skúlskapurin bleiv de-sentraliseraður. Tað var mín dreymur. Tað er eitt av tí størsta, eg siggi fyrri okkum, at vit nú kunna hava okkara børn, sum ganga í skúla ella í læru til tey eru eini 17 ár, heima hjá okkum sjálvum. Tað kundu tey ikki, tá eg kom á ting. Tey gomlu hava fingið eina tryggari elli, og øll tey ungu hava nógv størri mogleikar, enn tey høvdu fyrr. Føroyar er eitt deiligt land. Tað hevur tað altíð verið — men ongan-tíð so deiligt, sum tað er í dag, endar Jákup Fr. Øregaard.

Ja til KELDUSKATT

kross við

javnaðarflokkin